

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2ObdoV/5/2020
Identifikačné číslo spisu: 6215206341
Dátum vydania rozhodnutia: 24.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6215206341.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: GASTROFIT, s. r. o., so sídlom Bernolákova 29, Banská Bystrica, IČO: 36 001 988, zastúpeného advokátom JUDr. Emilom Vaňkom, so sídlom Trnie 134, proti žalovanému: Ing. Mgr. Miroslav Šperka, LL.M., so sídlom Františka Švantnera 4, Banská Bystrica, správca konkurznej podstaty úpadcu PIVOVAR URPIŇ BB, s. r. o., so sídlom Lesnícka 12, Slovenská Ľupča, IČO: 36 012 505, zastúpeného advokátskou kanceláriou V4Legal, s. r. o., so sídlom Tvrdého 4, Žilina, IČO: 36 858 820, o zaplatenie 369 008,57 eur s príslušenstvom, vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 52Cbi/2/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. mája 2019, sp. zn. 1Obo/6/2018, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie odmieta.
- II. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 30. októbra 2017, č. k. 52Cbi/2/2015-120 I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 359 757,15 eur s príslušenstvom, II. konanie v časti o zaplatenie 9 251,42 eur spolu s úrokom z omeškania od 9. mája 2013 do 1. augusta 2013 zastavil a III. žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací rozsudkom z 29. mája 2019, sp. zn. 1Obo/6/2018 na základe odvolania žalovaného rozsudok krajského súdu vo vyhovujúcej časti zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania.

2.1. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalovaná pohľadávka vznikla na základe nájomnej zmluvy z 1. mája 2007, uzatvorenej medzi predchádzajúcim správcou a Banskobystrickým pivovarom, a. s., v znení jej dodatkov. Nakoľko táto pohľadávka bola sporná, žalobcovi nič nebránilo za účelom zabezpečenia si exekučného titulu podať predmetnú žalobu. Uplatnenie pohľadávky proti podstate u správcu nemá pre plynutie lehôt právne účinky podania žaloby. V rozsahu, v ktorom pohľadávky proti podstate neboli

uhradené v priebehu konkurzu, nemožno pri nich uplatniť režim ustanovenia § 45 ods. 2 ZKV, podľa ktorého je možné na základe zoznamu prihlášok pre zistenú pohľadávku, ktorú úpadca výslovne nepoprel (§ 23 ods. 1 ZKV), po zrušení konkurzu viesť výkon rozhodnutia na majetok úpadcu. So zreteľom na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že veriteľ pohľadávky proti podstate nemôže byť ani v priebehu konkurzu zbavený práva zabezpečiť si túto pohľadávku podaním žaloby o zaplatenie peňažného plnenia pre prípad neskoršieho vymáhania (po zrušení konkurzu) exekučným titulom.

2.2. Odvolací súd sa nestotožnil s určením počiatku plynutia objektívnej premlčacej lehoty krajským súdom, ktorý síce dospel k záveru, že pre začiatok plynutia trojročnej objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo, avšak následne skonštatoval, že k získaniu bezdôvodného obohatenia zo strany pôvodného správcu mohlo dôjsť najskôr až právoplatným skončením konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 52Cbi/89/2003, keď až dňom nadobudnutia právoplatnosti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4Obo/44/2012 z 26. marca 2013 získal vedomosť o tom, že nebol oprávnený do konkurznej podstaty úpadcu zapísať predmetné hnutelné veci.

2.3. Podľa odvolacieho súdu ustanovenie § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka jednoznačne určuje moment, od ktorého začína plynúť objektívna trojročná premlčacia lehota. Za začiatok zákon neurčuje nijaký subjektívny okamih, ale objektívnu skutočnosť, t. j. moment, keby k získaniu plnenia z bezdôvodného obohatenia došlo. Pre začiatok plynutia lehoty je teda rozhodný okamih, kedy bezdôvodné obohatenie skutočne vzniklo. Plynutie objektívnej premlčacej doby je upravené bez akejkoľvek závislosti na subjektívnej vedomosti oprávneného o bezdôvodnom obohatení získanom na jeho úkor. Bezdôvodné obohatenie získané bez právneho dôvodu vzniká už samotným prijatím plnenia a ak je plnenie bez právneho dôvodu poskytované postupne po čiastkových sumách, objektívna premlčacia doba začína plynúť pri každej z nich osobitne v okamihu, keď k plneniu došlo. Ako vyplýva z prehľadu faktúr za prenájom technológií a zariadenia a platieb nájomného Banskobystrickým pivovarom, a. s., poslednú platbu získal žalovaný dňa 30. novembra 2011. Potom trojročná objektívna premlčacia lehota uplynula dňa 30. novembra 2014. Nakoľko bola žaloba podaná až 31. augusta 2015, bola podaná až po uplynutí objektívnej premlčacej lehoty. Plynutie subjektívnej premlčacej lehoty je v tomto prípade bez právneho významu, nakoľko nepredlžuje objektívnu premlčaciu lehotu. Uplynutím objektívnej premlčacej lehoty sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí bez ohľadu na to, kedy sa oprávnený dozvedel, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil a či sa o nich do konca tejto lehoty vôbec dozvedel. Nakoľko žalovaný vzniesol námietku premlčania nebolo možné podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka premlčanú pohľadávku žalobcovi priznať, a preto žalobu zamietol.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dňa 5. augusta 2019 dovolanie, ktorým sa domáhal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že potvrdí rozsudok krajského súdu, alternatívne, aby rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“).

3.1. Dovolateľ namietal, že pôvodný správca zahrnul do konkurznej podstaty aj cudzí majetok (hnutelné veci vo vlastníctve žalobcu), z ktorého poberal úžitky vo forme nájomného a následne tento majetok speňažil. Ohľadom tohto majetku sa viedlo konanie o vylúčenie vecí z konkurznej podstaty od roku 2003, ktoré bolo právoplatne skončené dňa 6. mája 2013. Napriek tomu predchádzajúci správca už 1. mája 2007 uzatvoril zmluvu o nájme, ktorej predmetom boli hnutelné veci vo vlastníctve žalobcu. Preto pôvodný správca nemohol konať neúmyselne. Vzhľadom na výsledok konania o vylúčenie vecí z konkurznej podstaty bol správca povinný vyplatiť žalobcovi výťažok z predaja vo výške 206 667,-- eur a aj prospech z hnutelných vecí vo vlastníctve žalobcu v podobe nájomného v sume 369 008,57 eur, ktorú mohol identifikovať až na základe uznesenia KR PZ Banská Bystrica z XX. M. XXXX, č. KF..

3.2. Žalobca uviedol, že nesúhlasí s úvahami o premlčianí splátok opakujúcich sa plnení, lebo z jeho pohľadu ako vlastníka vecí tieto nemajú právny význam. Správca úmyselne cudzie veci prenajímal a po právoplatnosti rozhodnutia o vylúčení hnutelných vecí z konkurznej podstaty bol povinný vyplatiť získané nájomné v celku žalobcovi ako ich vlastníkov. Napriek uvedenému sa správca svojej povinnosti úmyselne vyhýbal a existenciu týchto vecí pred žalobcom až do trestného konania v roku 2014 zatajoval. Z uvedeného dôvodu je posúdenie premlčania nesprávne, keďže vychádza z pozície nájomcu voči prenajímateľovi, pričom v rozhodovanom spore nešlo o vymáhanie plnení z nájomnej zmluvy, ako to chybné interpretuje odvolací súd, ale o vydanie úžitku z predanej veci jej pôvodnému vlastníkovi.

3.3. V rozhodovanom spore je podľa žalobcu irelevantné, kedy a ako boli plnenia z nájomnej zmluvy správcom prijímané. Podstatné je len to, že vlastníkovi veci, ktorému bolo vlastníctvo určené rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 4Obo/44/2012 z 26. marca 2013, vznikol na veci prírastok vo forme úžitku, ktorého výška bola hodnoverne zistená v uznesení KR PZ Banská Bystrica z XX. M. XXXX, č. G.-XX/X-S.-XXXX. Žalovaný nárok tak mohol žalobca prvýkrát uplatniť len od doby, kedy bol súdnym rozhodnutím určený za vlastníka veci. Objektívna desaťročná lehota nemohla začať plynúť skôr ako 6. mája 2013, kedy sa žalobca stal vlastníkom veci a jej príslušenstva a subjektívna lehota nemohla začať plynúť skôr, než sa žalobca dozvedel o výške príslušenstva veci, k čomu došlo vydaním uznesenia vyšetrovateľa v trestnej veci dňa 30. júna 2014. Zároveň dovolateľ uviedol, že v predmetnom spore sa domáhal vydania vlastníctva, pričom vlastnícke právo sa nepremlčuje, čo odvolací súd vo svojom rozsudku opomenul.

4. Žalovaný vo vyjadrení zo 16. decembra 2019 navrhol dovolanie žalobcu zamietnuť.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (podľa § 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas žalobca zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 C. s. p. (t. j. dovolací dôvod podľa ustanovenia § 432 C. s. p.) je zamerané na riešenie právnych otázok, ak sa odvolací súd pri ich vyriešení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (písm. a/), ak ešte neboli v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešené (písm. b/), alebo ak sú v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešené rozdielne (písm. c/).

6.1. Právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p., sa pritom rozumie tak otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení (k tomu viď aj 3Cdo/158/2017).

6.2. V prípadoch, kedy dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p., je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň z obsahu dovolania musí jednoznačne vyplývať právna otázka, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu najvyšším súdom. Ak dovolanie nespĺňa predmetné podmienky, dovolací dôvod podľa § 432 C. s. p. nie je vymedzený spôsobom predpokladaným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p.

6.3. Predmetný nedostatok dovolania nemožno preklenúť ani pri jeho posudzovaní podľa obsahu (§ 124 ods. 1 v spojení s § 438 ods. 1 C. s. p.) spôsobom, že dovolací súd si sám vytvorí v nadväznosti na napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu obsah a rozsah dovolacieho prieskumu. Dovolací súd totiž nie je oprávnený nahrádzať pasivitu dovolateľa, resp. nahrádzať úkony, ktoré bol povinný uskutočniť jeho právny zástupca ako osoba známa práva a hľadať v texte dovolania, prípadne v predložennom spise, čo by prípadne mohlo predstavovať dovolací dôvod a vytvárať si vlastnú argumentáciu, ktorý by následne preskúmaval (k tomu viď aj 3Obdo/19/2017). V takom prípade by totiž dovolací súd uskutočnil bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa novej koncepcii dovolania, ako aj princípu rovnosti zbraní. Posudzovanie dovolania podľa obsahu je možné vtedy, ak dovolateľ uvedie nesprávne ustanovenie, podľa ktorého malo byť dovolanie prípustné (k tomu viď aj 3Obdo/11/2019), alebo ak chýba výslovne vyšpecifikovaná právna otázka, ktorá má byť dovolacím súdom riešená, hoci je z obsahu dovolania zrejmé (k tomu viď aj 3Obdo/38/2018). Dovolanie aj v takých prípadoch musí obsahovať vymedzenie právneho posúdenia odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, ako aj vlastnú argumentáciu dovolateľa, ako mal odvolací súd podľa jeho názoru vec správne právne posúdiť. Priamo z dovolania tak musí byť okrem iného zrejmé, aplikácia, resp. interpretácia ktorého ustanovenia konkrétneho právneho predpisu má byť predmetom dovolacieho prieskumu.

7. Dovolanie žalobcu - ktoré malo byť prípustné podľa § 421 ods. 1 C. s. p. - neobsahuje náležitosti uvedené vyššie (viď body 6.2. a 6.3. vyššie), hoci je v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ktorý by mu mal zabezpečiť kvalifikovanú právnu pomoc a ktorý by mal disponovať odbornými vedomosťami a skúsenosťami na spísanie dovolania spôsobom predpokladaným zákonom. Žalobca si tak nespĺnil tak

zákonnú povinnosť stanovenú mu ustanovením § 432 ods. 2 C. s. p.

7.1. Dovolací súd konštatuje, že z obsahu dovolania nie je zrejmé, aplikácia, resp. interpretácia ktorého zákonného ustanovenia mala byť predmetom dovolacieho prieskumu (t. j. akú právnu otázku mal dovolací súd vo svojom rozhodnutí meritorne posudzovať). Žalobca neuviedol ani právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považoval za nesprávne, keďže samotné tvrdenia - o nesúhlase s posúdením charakteru uplatneného nároku, subjektívne označenie dátumov, kedy mala začať plynúť premlčacia lehota a všeobecné konštatovanie, že vlastnícke právo sa nepremlčuje - nenahrádzajú povinnosť dovolateľa vymedziť právne posúdenie, ktoré považuje za nesprávne. Dovolateľ taktiež nepredniesol vlastnú právnu argumentáciu, ktorej správnosť, resp. nesprávnosť mal v nadväznosti na závery odvolacieho súdu dovolací súd posudzovať (t. j. podané dovolanie neobsahuje, ako mal odvolací súd vec podľa jeho názoru správne právne posúdiť).

7.2. Dovolací dôvod tak nie je vymedzený spôsobom predpokladaným v ustanoveniach § 431 až § 435 C. s. p., čo vylučuje uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu, keďže zo zákona je naplnený dôvod pre odmietnutie dovolania (k tomu viď ustanovenie § 447 písm. f/ C. s. p.).

8. Vzhľadom k tomu, že dovolací dôvod podľa § 432 ods. C. s. p.- nesprávne právne posúdenie veci - uplatnený dovolateľom nie je vymedzený spôsobom predpokladaným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p., najvyšší súd dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. f/ C. s. p. odmietol.

9. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C. s. p.).

10. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.